

Gliemju audzēšana biznesa perspektīva zvejniekiem

SIA "Vides investīciju fonds"

CENTRAL BALTIC
INTERREG IV A
PROGRAMME
2007-2013

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE

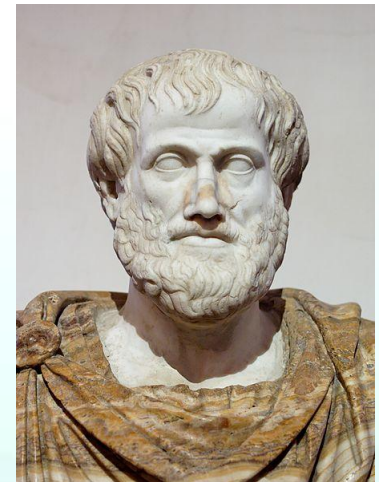

Projekta mērķis un uzdevumi

- Radīt apstākļus gliemju fermas veiksmīgai attīstībai Baltijas jūras reģionā;
- Palīdzēt novērtēt gliemju fermas attīstības perspektīvas;
  - izstrādāt biznesa plānu;
  - novērtēt tirgus potenciālu un liela apjoma fermas sociālekonomisko ietekmi;
  - izveidot metodoloģiju novērtēšanai un monitorēšanai;
  - apmācīt un informēt potenciālos attīstītājus no izpētes institūcijām, akvakultūras un gala patēriņa grupām.

Vēsture*

- Jau **384 - 322 p.m.ē.** Aristoteļa darbos ir pieminēti ēdamie gliemji "mutilos" (mytilos).
- Mīdiju ražošana bija **pirmā reģistrētā gliemju audzēšanas ferma** Eiropā, kas **1235.gadā** tika izveidota Francijā, audzējot uz koka stabiem. Kopš tā laika ēdamgliemeņu audzēšana ir attīstījusies diversificēti - gan sugu diapazonā, gan visā Eiropas piekrastes zonā.
- **19. gs beigās** tika pilnveidoti gliemju audzēšanas paņēmieni, ar mērķi nodrošināt zemu izmaksu proteīna ieguves avotu. Mīdijas tad kļuva ļoti **populārs ēdiens Rietumeiropā.**

* http://ec.europa.eu/fisheries/marine_species/farmed_fish_and_shellfish/mussels/index_en.htm

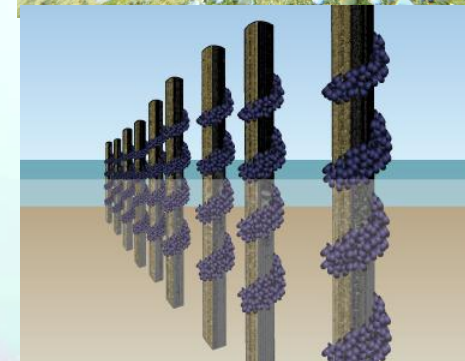
Gliemji Baltijas jūrā

	<i>Macoma baltica</i>	<i>Mytilus edulis</i>	<i>Balanus improvisus</i>	<i>Mya arenaria</i>	<i>Dreissena polymorpha</i>
			Invazīvā	Invazīvā	Invazīvā
Zviedrija	X	X	N	N	
Somija	X	X	N-C	C-S	
Latvija	X	X			Rīgas līcis

Audzēšanas metodes (I)

- **Uz grunts** (galvenokārt Nīderlandē)
  - Savāc tieši no grunts, izmanto seklos ūdeņos;
  - nepieciešami speciāli kuģi.
- **Uz stabiem** (Francijā tiek sauktas ‘bouchots’)
  - trīs līdz piecu metru savīta virve, aptīta ap stabu un nostiprināta;
  - Tīkls tiek aptīts apkārt, lai gliemji nenokristu;
  - Pielipušie gliemji tiek novākti ar rokām vai ar mehānismu palīdzību no koku stabiem.

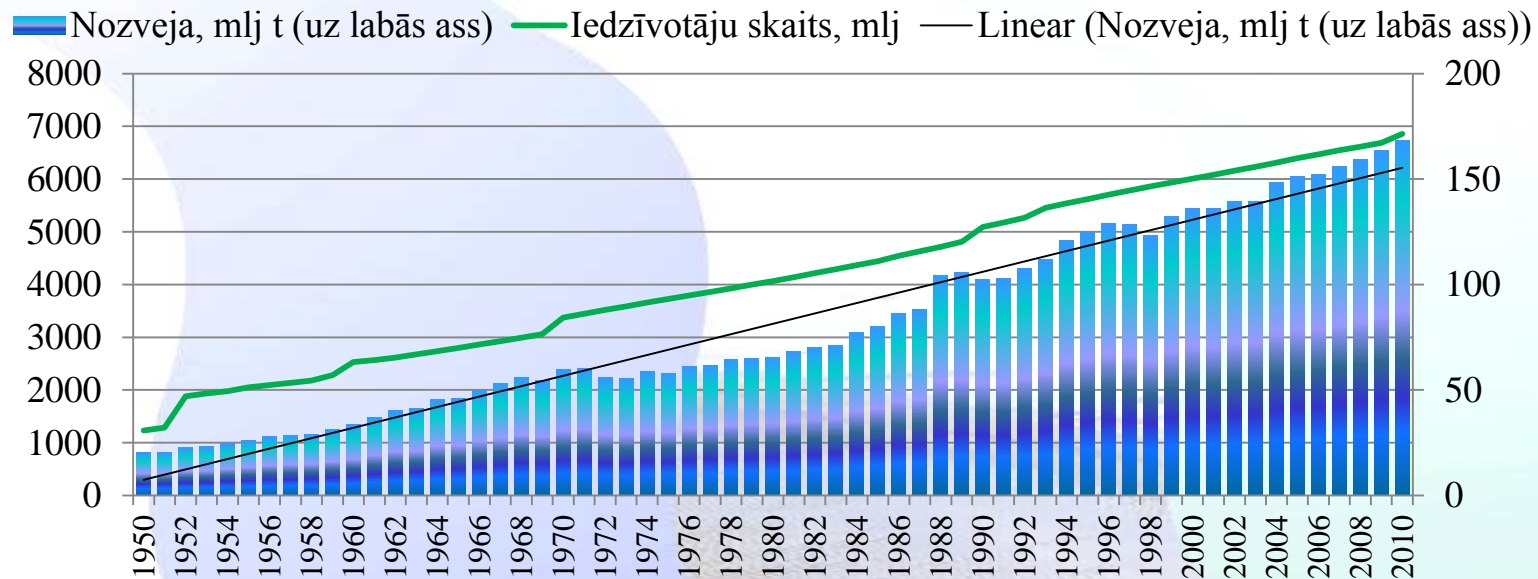

Audzēšanas metodes (II)

- **Uz virvēm (Spānijā un Vidusjūrā)**
  - Gliemji piestiprinās pie virvēm, kas ir vertikāli nostiprinātas ūdenī fiksētā vai brīvi peldošā veidā;
  - atbilstoša jūrām, kur ir vājas plūdmaiņas, kā Vidusjūra, Atlantijas okeāna piekrastes jūras;
  - Gliemji tiek novākti, paceļot virves virs ūdens vai izceļot.
- **Uz estakādēm / steķiem**
  - Dažās vietās gliemju audzēšanai izmanto tādu pašu tehniku kā austerēm, steķus (ar mazām "acīm") novieto plūdmaiņas vietās vai tieši uz zemes.

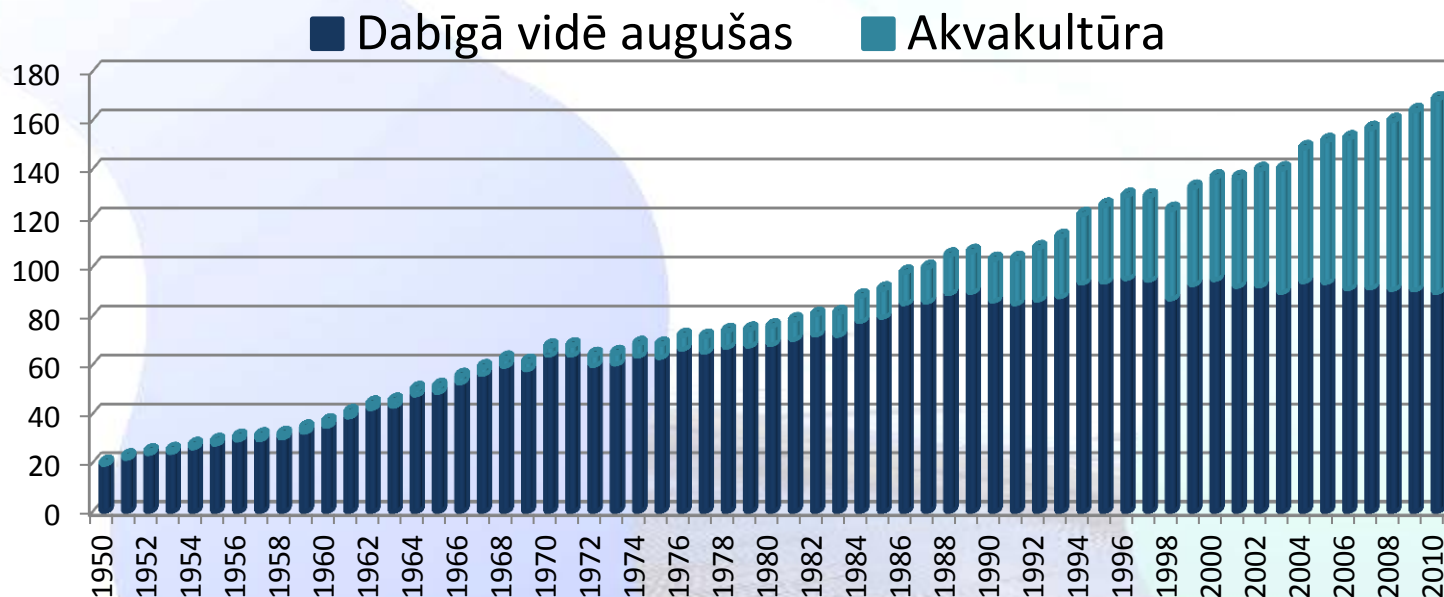

Zivsaimniecības apjomi, mlj tonnas, 1950-2010

- Vidējais zivsaimniecības apjoma pieaugums 4% gadā, bet pēdējo 10 gadu laikā 2%.
- Iedzīvotāju skaita pieaugums vidēji gadā ir 3%, bet pēdējo 10 gadu laikā 1,3%.

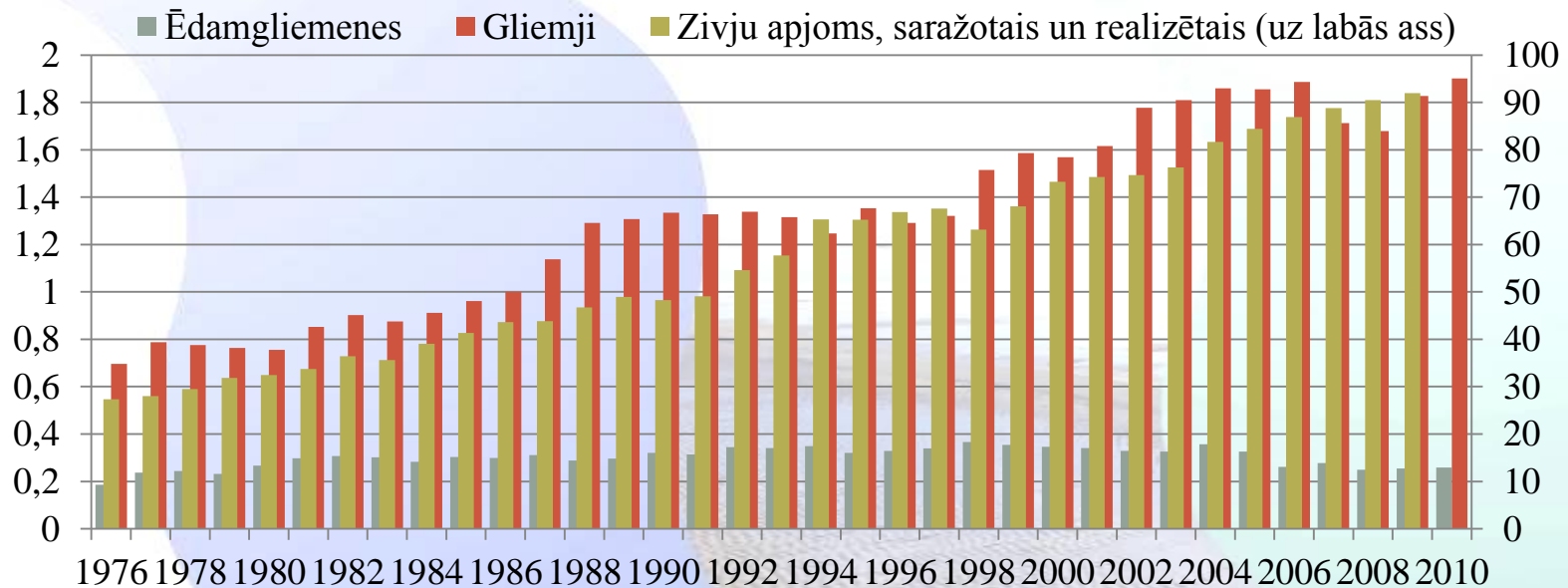
Nozvejas apjomi, mlj tonnas, 1950-2010

- Akvakultūras apjoms, sākot ar 20.gadsimta 90.gadiem, piedzīvo strauju kāpumu.
- Dabīgā vidē augušu zivju zvejas apjomi pēdējo 20 gadu laikā ir palikuši nemainīgi.

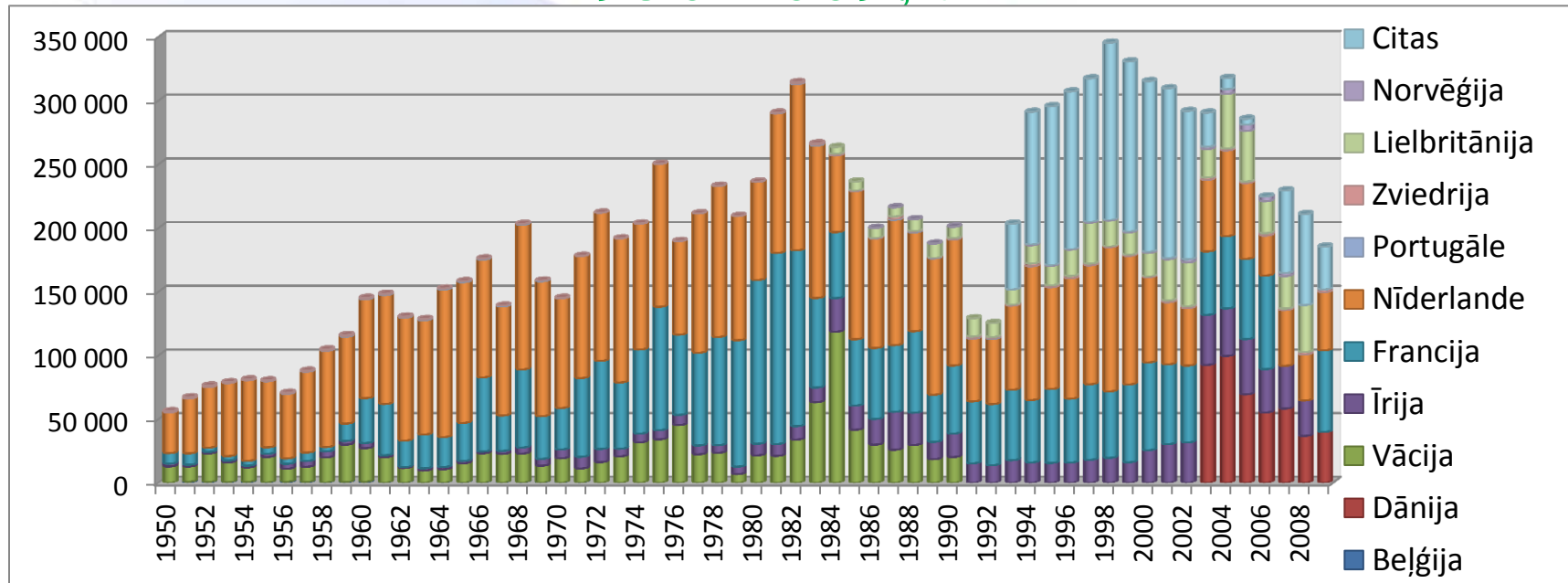

Zivju un gliemju ražošanas un tirdzniecības apjomi pasaulē (mlj t), 1950-2010

- Gliemju un zivju apjomi laikā no 1990.gadiem piedzīvo straujāku kāpumu, to var saistīt ar akvakultūras apjoma pieaugumu;

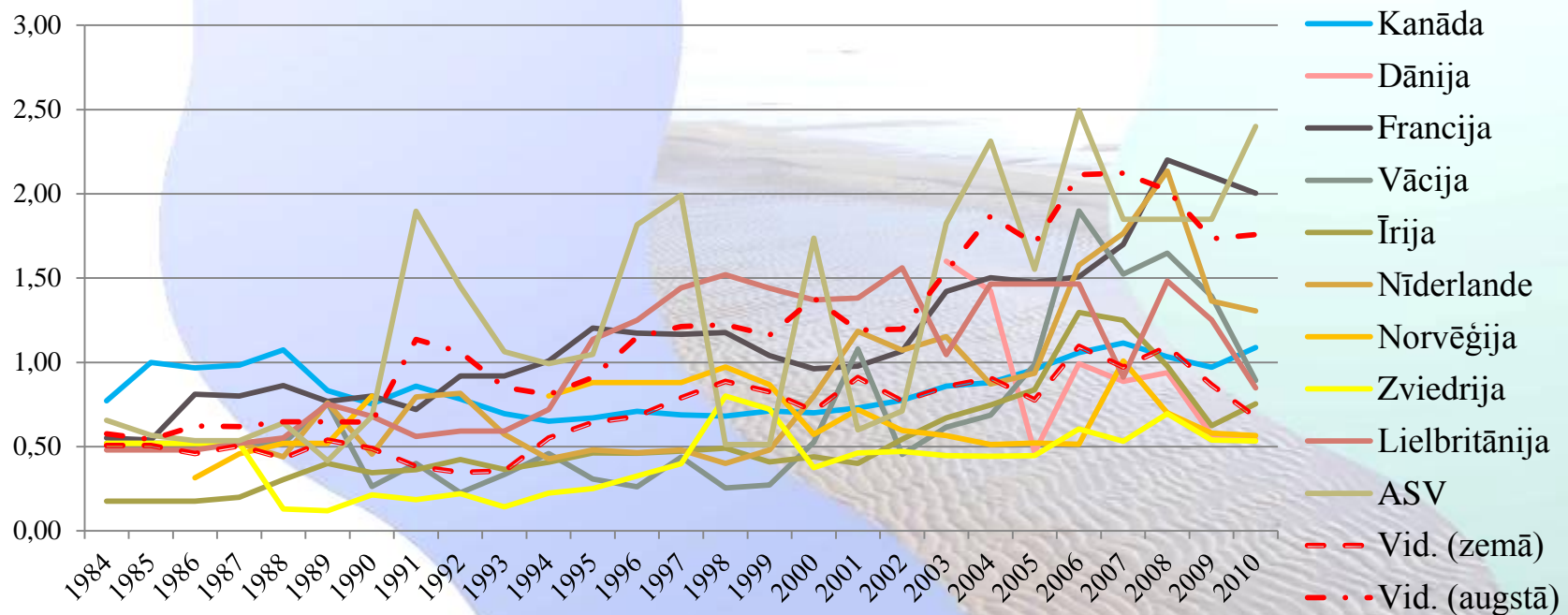
Ziemeļu ēdamgliemeņu ražošanas apjomi ES, 1950-2009, t

- Nīderlande savas vadošās pozīcijas zaudēja 2000.gados, un kā nozīmīgs spēlētājs ir ienākusi Dānija, tomēr nevienai nav vairāk kā 35% no kopējā apjoma.

Ražošanas cena pa valstīm, EUR/kg

- Vidējā cenas robeža ir 0,7-1,8 EUR/kg.
- Skandināvijas valstis saražo produkciju par zemāku cenu.

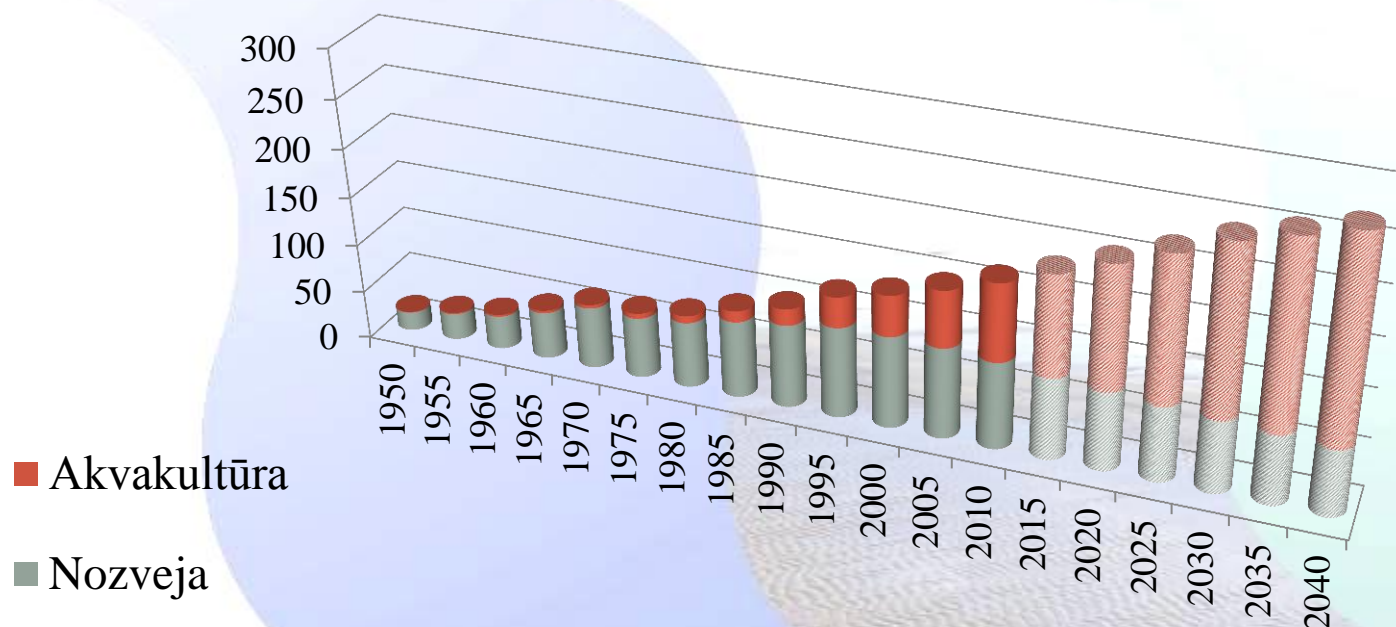

Nozares uzņēmumu finanšu rādītāji

- EBITDA rentabilitāte – virs 15%;
- Apgrozāmā kapitāla cikls – virs 140 dienām;
- Likviditāte – nedaudz virs 1.
- Saistību īpatsvars bilancē ap 50%.

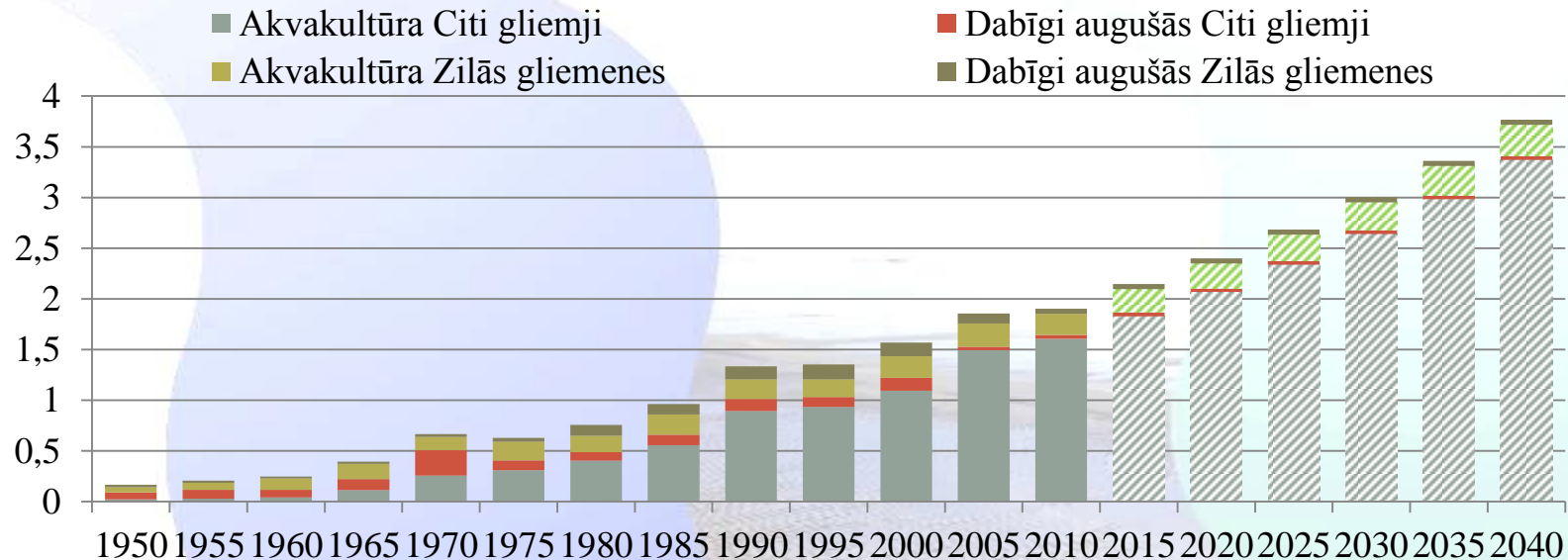

Biznesa potenciāls, kopējais nozvejas apjoms, mlj t, 1950-2040

- Akvakultūras nozīme pieaugs un tiek plānots, ka nozvejas apjomi tiks samazināti.
- Kopējais nozvejas apjoms var sasniegt 500 mlj tonnas.

Biznesa potenciāls, kopējais nozvejas apjoms, mlj t, 1950-2040

- Akvakultūras gliemju apjomu pieprasījums pieaugs par 2,3% gadā.
- Zilo gliemeņu pieprasījums būtiski var mainīties, mainoties to izmantošanas iespējām.

Izmantošanas iespējas(I)

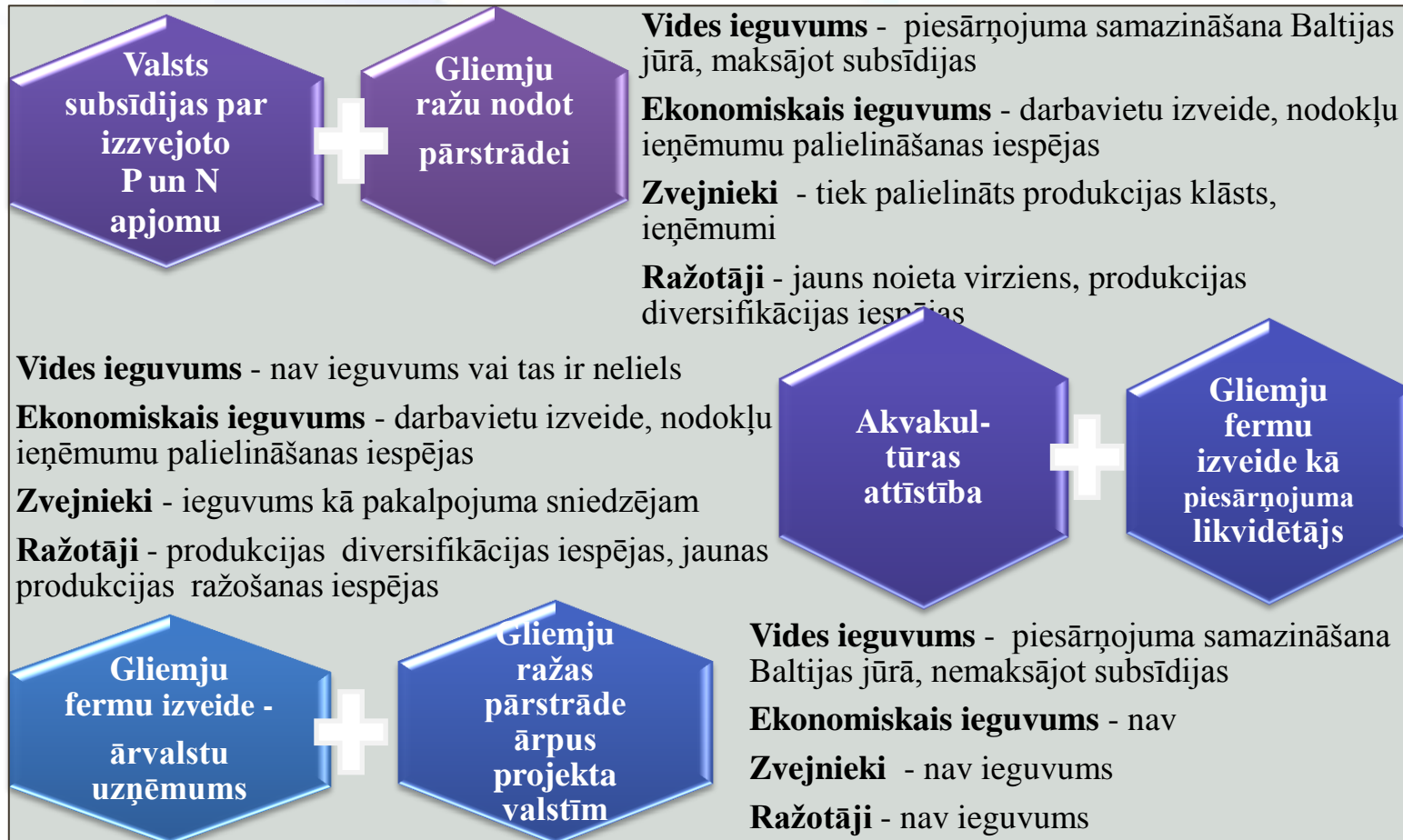
- Vides sektors

1. Valsts subsīdijas
2. "Ūdens attīrītājs"

- Pārstrādes sektors

1. Pārtikā
2. Zivju barības ražošanai
3. Vistubarības ražošanai
4. Mēslojuma ražošanai
5. Biogāzes ražošanai
6. Līmes ražošanai
7. Antikoridējošu materiālu ražošanai

Izmantošanas iespējas(II)

Gliemju stiprās un vājās puses

Stiprās puses

- Potenciāls akvakultūras produkcijai;
- Esošiem zvejniekiem zemāks ieguldījuma apjoms kā citiem uzņēmējiem – alternatīva zvejai;
- Attīra Baltijas jūru;
- Samazina piesārņojumu, padarot esošām zivīm labāku vidi.
- Gliemju izmantošanas iespējas bez tradicionāli zināmiem vēl tiek pētītas.

Vājās puses

- Akvakultūrai jūrā Latvijā nav izstrādāts regulējums;
- Investīciju atdeve tikai 1 reizi divos gados;
- Apdraudējums – ledus, zivis, putni;
- Gliemju cena nav liela 1-2 EUR;

Paldies par uzmanību!

SIA "Vides investīciju fonds"

Ģertrūdes iela 10/12, Rīga, LV-1010, Latvija

tālr.: + 371 67845111

fakss: + 371 67845222

E-pasts: pasts@lvif.gov.lv

<http://www.lvif.gov.lv>

CENTRAL BALTIC
INTERREG IV A
PROGRAMME
2007-2013

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE

